

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 30.8.2019.
COM(2019) 404 final

2019/0185 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o potpisivanju, u ime Europske unije, Sporazuma između Europske unije
i Republike Bjelarus o ponovnom prihvatu osoba koje neovlašteno borave**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

U kontekstu sastanka na vrhu Istočnog partnerstva u svibnju 2009. EU je ponovno potvrdio političku potporu potpunoj liberalizaciji viznog režima u sigurnom okruženju te promicanju mobilnosti sklapanjem sporazumâ o pojednostavnjenju izdavanja viza i ponovnom prihvatu s državama Istočnog partnerstva. U skladu sa zajedničkim pristupom razvoju politike EU-a o pojednostavnjenju izdavanja viza koji su države članice dogovorile na razini COREPER-a u prosincu 2005., sporazum o pojednostavnjenju izdavanja viza nije moguće sklopiti ako nije sklopljen sporazum o ponovnom prihvatu.

Komisija je na temelju toga 12. studenoga 2010. Vijeću poslala preporuku kako bi dobila pregovaračke smjernice za dogovaranje sporazumâ s Republikom Bjelarus o pojednostavnjenju izdavanja viza za kratkotrajni boravak i ponovnom prihvatu osoba koje neovlašteno borave.

Vijeće je 28. veljače 2011. dalo službeno odobrenje Komisiji da dogovori sporazum o ponovnom prihvatu između Europske unije i Republike Bjelarusa.

Pregovori su službeno počeli 30. siječnja 2014. pa je prvi krug službenih pregovora održan u Minsku 13. lipnja 2014. Nakon njega su uslijedila tri kruga pregovora, prvo u Bruxellesu 25. studenoga 2014., a zatim u Minsku 11. ožujka 2015. i 20. lipnja 2017. Glavni su pregovarači parafirali tekst sporazuma 17. lipnja 2019. e-poštom.

U međuvremenu, Bjelarus, Europska unija i sedam država članica sudionica (Bugarska, Rumunjska, Litva, Poljska, Mađarska, Finska i Latvija) potpisale su 13. listopada 2016. Zajedničku izjavu o partnerstvu za mobilnost.

Tijekom svih faza pregovora o ponovnom prihvatu, službenih i neslužbenih, države su članice redovito informirane te se s njima savjetovalo u okviru relevantnih radnih skupina Vijeća.

Tijekom svih faza pregovora države su članice redovito informirane te se s njima savjetovalo u okviru relevantnih radnih skupina Vijeća. Konačan nacrt teksta Sporazuma dostavljen je savjetnicima za pravosuđe i unutarnja pitanja (migracije, integracija i protjerivanje) te je prešutnim postupkom odobren 12. travnja 2019.

Dopisom koji je glavni direktor GU-a za migracije i unutarnje poslove poslao predsjedniku Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove Europski parlament je 17. travnja 2019. primio informacije o završetku pregovora o sporazumima o pojednostavnjenju izdavanja viza i ponovnom prihvatu. Priloženi su tekstovi obaju sporazumâ.

Predloženom odlukom o sklapanju utvrđuju se interni aranžmani za praktičnu primjenu Sporazuma. U predloženoj odluci utvrđuje se da Komisija, uz pomoć stručnjaka iz država članica, predstavlja Uniju u Zajedničkom odboru za ponovni prihvati, koji se uspostavlja člankom 19. Sporazuma.

Priloženi prijedlog pravni je instrument za potpisivanje Sporazuma. Vijeće će odlučiti kvalificiranom većinom.

2. CILJ I SADRŽAJ SPORAZUMA

Sporazumom između Europske unije i Republike Bjelarusa o ponovnom prihvatu osoba koje neovlašteno borave (u nastavku: „Sporazum”) nastoje se uvesti brzi i djelotvorni postupci za identifikaciju te za sigurno i zakonito vraćanje osoba koje ne ispunjavaju ili više ne

ispunjavaju uvjete za ulazak, prisutnost ili boravak na državnom području Republike Bjelarus ili neke od država članica Europske unije te se želi olakšati tranzit takvih osoba u duhu suradnje.

Komisija smatra da su ciljevi koje je Vijeće postavilo u pregovaračkim smjernicama postignuti te da je nacrt sporazuma o ponovnom prihvatu prihvatljiv za Uniju.

Konačni se sadržaj ovog Sporazuma može sažeti kako slijedi:

- Sporazum je podijeljen u osam odjeljaka s ukupno 24 članka. Sporazum sadržava sedam priloga, koji su njegov sastavni dio, te pet zajedničkih izjava.
- Sporazum sadržava uvodnu izjavu kojom se potvrđuje da se Sporazum primjenjuje u cilju jamčenja poštovanja ljudskih prava te obveza i odgovornosti države kojoj se podnosi zahtjev i države koja podnosi zahtjev prema relevantnim međunarodnim instrumentima koji se na njih odnose i kojom se ponavlja da je država kojoj se podnosi zahtjev osobito obvezna osigurati zaštitu prava osoba koje su ponovno prihvaćene na njezino državno područje u skladu s tim međunarodnim instrumentima.
- Obveze ponovnog prihvata utvrđene u Sporazumu (članci od 3. do 6.) sastavljene su na potpuno recipročan način te se odnose na vlastite državljane (članci 3. i 5.) i na državljane trećih zemalja i osobe bez državljanstva (članci 4. i 6.).
- Obveza ponovnog prihvata vlastitih državljana ujedno uključuje vlastite državljane kojima je oduzeto državljanstvo ili koji su ga se odrekli, a nisu stekli državljanstvo druge države.
- Obveza ponovnog prihvata vlastitih državljana obuhvaća i članove obitelji (tj. bračne drugove i maloljetnu neoženjenu/neudanu djecu), neovisno o njihovom državljanstvu, koji nemaju neovisno pravo na boravak u državi koja podnosi zahtjev.
- Obveza ponovnog prihvata državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva (članci 4. i 6.) povezana je sa sljedećim preduvjetima: (a) predmetna osoba u trenutku ulaska ima ili boravišnu dozvolu koju je izdala država kojoj se podnosi zahtjev ili važeću vizu države kojoj se podnosi zahtjev zajedno s dokazom o ulasku na državno područje države kojoj se podnosi zahtjev ili (b) predmetna osoba nezakonito je i izravno ušla na državno područje države koja podnosi zahtjev nakon što je boravila na državnom području ili prolazila državnim područjem države kojoj se podnosi zahtjev. Takva obveza ponovnog prihvata ne primjenjuje se na osobe koje su se nalazile samo u zračnom tranzitu ili kojima je država koja podnosi zahtjev izdala vizu ili boravišnu dozvolu osim i. ako viza ili boravišna dozvola koju je izdala država kojoj se podnosi zahtjev ima dulje razdoblje valjanosti, ii. ako je viza ili boravišna dozvola koju je izdala država koja podnosi zahtjev pribavljena na nedopušten način ili iii. ako se ta osoba ne pridržava nekog od uvjeta koji se povezani s vizom.
- Kad je riječ o vlastitim državljanima, ako istekne utvrđeni rok, i državljanima trećih zemalja i osobama bez državljanstva, Bjelarus prihvaća uporabu europske putne isprave za vraćanje (članak 3. stavak 5 i članak 4. stavak 3.). Jednakovrijedna standardna isprava Republike Bjelarus nalazi se u Prilogu 7.
- U odjeljku III. Sporazuma (članci od 7. do 13. u vezi s prilogima od 1. do 5.) nalaze se potrebne tehničke odredbe o postupku ponovnog prihvata (zahtjev za ponovni prihvata, dokazna sredstva, rokovi, načini transfera i prijevozna sredstva) i „ponovni prihvata na temelju pogreške” (članak 13.). Postupovnu fleksibilnost omogućava

činjenica da zahtjev za ponovni prihvrat nije potreban ako osoba koju treba ponovno prihvatiti ima važeću putnu ispravu (članak 7. stavak 2.).

- U članku 7. stavku 3. navodi se tzv. ubrzani postupak koji je dogovoren za osobe koje su uhićene u području u pojasu od 30 kilometara od zajedničke kopnene granice između neke države članice i Bjelarus, kao i u području međunarodnih zračnih luka države članice i Bjelarus. Ako se primjenjuje ubrzani postupak, zahtjevi za ponovni prihvrat moraju se poslati u roku od dva radna dana i na njih se mora odgovoriti u roku od dva radna dana, a ako se primjenjuje redoviti postupak rok za odgovore je 10 kalendarskih dana (članak 11. stavak 2.).
- Sporazum sadržava odjeljak o operacijama tranzita (članci 14. i 15. u vezi s Prilogom 6.).
- Članci 16., 17. i 18. sadržavaju potrebne propise o troškovima, zaštiti podataka i vezi s drugim međunarodnim obvezama.
- Osnovat će se Zajednički odbor za ponovni prihvrat sa zadaćama i ovlastima u skladu s člankom 19.
- Radi lakše provedbe ovog Sporazuma u članku 20. utvrđuje se mogućnost da Bjelarus i pojedinačne države članice sklope bilateralne provedbene protokole. U članku 21. objašnjen je odnos između tih bilateralnih sporazuma ili dogovora i ovog Sporazuma.
- Završne odredbe (članci od 22. do 24.) sadržavaju potrebne propise o teritorijalnom području primjene, stupanju na snagu, trajanju, mogućim izmjenama, suspenziji, otkazu i pravnom statusu priloga sporazumu.
- Poseban položaj Danske, Irske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske uzima se u obzir u preambuli, članku 1. stavku (d) i članku 22. stavku 2. te, kad je riječ o Danskoj, u relevantnoj zajedničkoj izjavi. Bliska veza Islanda, Norveške, Švicarske i Lihtenštajna s provedbom, primjenom i razvojem schengenske pravne stečevine uzima se u obzir u relevantnim zajedničkim izjavama u sporazumu.

3. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravna je osnova poslana Vijeću kako bi se odobrilo potpisivanje Sporazuma.

Pravna je osnova ovog prijedloga članak 79. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u vezi s njegovim člankom 218. stavkom 5.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Nije primjenjivo.

• Proporcionalnost

Ovaj Prijedlog ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje željenog cilja, odnosno sklapanja međunarodnog sporazuma o ponovnom prihvatu osoba koje neovlašteno borave.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovaj Prijedlog ne uključuje dodatne troškove za proračun EU-a.

5. ZAKLJUČCI

S obzirom na navedeno, Komisija predlaže da Vijeće donese odluku o potpisivanju Sporazuma u ime Unije i ovlasti Glavno tajništvo Vijeća da izda instrument sa svim potrebnim ovlastima.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o potpisivanju, u ime Europske unije, Sporazuma između Europske unije i Republike Bjelarus o ponovnom prihvatu osoba koje neovlašteno borave

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 79. stavak 3. u vezi s člankom 218. stavkom 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Vijeće je 28. veljače 2011. ovlastilo Komisiju da započne pregovore s Bjelarusom o ponovnom prihvatu osoba koje neovlašteno borave. Pregovori su uspješno okončani parafiranjem Sporazuma između Europske unije i Republike Bjelarus o ponovnom prihvatu osoba koje neovlašteno borave (dalje u tekstu „Sporazum”) putem e-pošte 17. lipnja 2019.
- (2) U kontekstu sastanka na vrhu Istočnog partnerstva u svibnju 2009. EU je ponovno potvrdio političku potporu potpunoj liberalizaciji viznog režima u sigurnom okruženju te promicanju mobilnosti sklapanjem sporazumâ o pojednostavnjenju izdavanja viza i ponovnom prihvatu s državama Istočnog partnerstva.
- (3) Cilj je Sporazuma uvođenje brzih i djelotvornih postupaka za identifikaciju te za sigurno i zakonito vraćanje osoba koje ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uvjete za ulazak, prisutnost ili boravak na državnom području Republike Bjelarus ili neke od država članica Europske unije te olakšavanje tranzita takvih osoba u duhu suradnje.
- (4) U skladu s [člancima 1. i 2.] člankom 3. Protokola br. 21. o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije[*i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola*], Ujedinjena Kraljevina [*ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje [osim ako je obavijestila da to želi u skladu s tim protokolom]* / obavijestila je[, dopisom] da želi sudjelovati u donošenju i primjeni ove Odluke].
- (5) U skladu s [člancima 1. i 2.] člankom 3. Protokola br. 21. o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije[*i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola*], Irska [*ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje [osim ako je obavijestila da to želi u tu svrhu u skladu s tim protokolom]* / je obavijestila[, dopisom] da želi sudjelovati u donošenju i primjeni ove Odluke].
- (6) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22. o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

- (7) Stoga bi Sporazum trebalo potpisati u ime Europske unije, podložno njegovu kasnijem sklapanju, te odobriti zajedničke izjave priložene Sporazumu,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Potpisivanje Sporazuma između Europske unije i Republike Bjelarus o ponovnom prihvatu osoba koje neovlašteno borave odobrava se u ime Unije, podložno sklapanju tog Sporazuma¹.

Članak 2.

Izjave priložene Sporazumu odobravaju se u ime Unije.

Članak 3.

Glavno tajništvo Vijeća izdaje za osobu ili osobe koje odredi pregovarač o Sporazumu instrument sa svim ovlastima potrebnima za potpisivanje Sporazuma, podložno njegovu sklapanju.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica

¹ Tekst Sporazuma objavit će se zajedno s odlukom o njegovu sklapanju.